

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziół (przewodniczący)

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

Protokolant Katarzyna Wępa

przy udziale prokuratora Andrzeja Pogorzelskiego

w sprawie **A. S.(A. S.)**

skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 lutego 2022 r.

zażalenia obrońcy

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2022 r.

o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. oraz art. 538 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ś. wyrokiem z dnia 2 lipca 2019 r., sygn. akt III K (...), uznał oskarżonego A. S. za winnego popełnienia zbrodni z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. – i za to, na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k., wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności (pkt I wyroku), a nadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., orzekł od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego środek kompensacyjny w postaci zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w kwocie 50 000 zł.

Apelację od ww. wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając to orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, zasady obiektywizmu oraz błąd w ustaleniach faktycznych, a nadto – alternatywnie – niewspółmierność orzeczonej kary.

Sąd Apelacyjny w (...) – po rozpoznaniu apelacji obrońcy – wyrokiem z dnia 31 października 2019 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że wymierzoną oskarżonemu karę za przypisane mu przestępstwo, na podstawie art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 14 § 1 k.k., obniżył do 15 lat pozbawienia wolności.

Kasację od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł Prokurator Generalny (zaskarżając to orzeczenie na niekorzyść w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze) oraz obrońca skazanego (zaskarżając to orzeczenie w całości).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu wniesionych kasacji, wyrokiem z dnia 13 stycznia 2022 r., sygn. akt V KK 151/20, uchylił ww. wyrok Sądu Apelacyjnego w części dotyczącej orzeczenia o karze i w tym zakresie przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania (pkt 1 wyroku), natomiast kasację obrońcy oddalił jako oczywiście bezzasadną (pkt 2 wyroku).

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 13 stycznia 2022 r. – wydanym na rozprawie kasacyjnej – na podstawie art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k. w zw. z art. 538 § 2 k.p.k., zastosował wobec A.S. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy, tj. do dnia 13 kwietnia 2022 r., godz. 12:55.

Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca A. S., zaskarżając je w całości.

Skarżący zarzucił obrazę:

1. *„przepisów postępowania, mającą istotne znaczenie dla właściwego rozstrzygnięcia sprawy, a to uznanie, że spełnione zostały przesłanki wyszczególnione w art. 249 § 1 KPK, tj. spełnienie wysokiego prawdopodobieństwa popełnienia czynu, co w sytuacji prawomocnego (ostatecznego) uznania winy jest oczywiste, ale co również nie wymaga dalszego zabezpieczenia toku postępowania, a brak jest przesłanek*

wskazujących na stwierdzenie, że istnieje obawa popełnienia innego czynu zabronionego przez skazanego”;

2. *„przepisów postępowania, mającą istotne znaczenie dla właściwego rozstrzygnięcia sprawy, a to art. 258 § 2 KPK polegającą na przyjęciu, iż podejrzanemu realnie grozi surowa kara pozbawienia wolności z uwagi na wysoką szkodliwość społeczną zarzucanego mu czynu, w sytuacji gdy wymiar grożącej podejrzanemu kary winien być oceniany w powiązaniu z okolicznościami sprawy, nie zaś hipotetycznie i li tylko w oparciu o ustawowe unormowania, zaś stosowanie tymczasowego aresztowania nie powinno być traktowane jako antycypacja orzeczonej kary, lecz środek zapobiegawczy wpływający na tok postępowania, co w realiach sprawy straciło swą aktualność”.*

Zarzucając powyższe, obrońca wniósł o „*uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości*”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia wykazała, że podniesione w zażaleniu zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego nie są w żadnej mierze zasadne, co też skutkowało nieuwzględnieniem wniesionego środka odwoławczego.

Na wstępie należy podkreślić, że skarżący w sformułowanych zarzutach nie kwestionował dowodowej przesłanki tymczasowego aresztowania, tj. dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez A. S. czynu objętego przedstawionym mu zarzutem (art. 249 § 1 k.p.k.). Jak słusznie wskazał obrońca, w niniejszej sprawie kwestia popełnienia przez jego mandanta przypisywanej mu zbrodni nie budzi wątpliwości, albowiem prawomocny wyrok sądu *ad quem* – w następstwie kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego – został uchylony przez Sąd Najwyższy jedynie w części dotyczącej orzeczenia o karze. Kasatoryjne rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego nie wpływa zatem na ustalone w sprawie fakty co do określonego zachowania A. S. względem pokrzywdzonego M. C. Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził, że reformatoryjne rozstrzygnięcie sądu odwoławczego, którego skutkiem było orzeczenie wobec A. S. kary 15 lat

pozbawiania wolności (sąd *meriti* orzekł karę 25 lat pozbawienia wolności), jawi się jako rażąco niewspółmierne.

Na powrót zatem aktualna okoliczność nieprawomocnego skazania A. S. przez sąd *a quo* na karę 25 lat pozbawienia wolności, w pełni przekonuje, że przesłanka określona w art. 258 § 2 k.p.k. pozostaje spełniona i nie ma charakteru wyłącznie hipotetycznego, a sam wymiar orzeczonej nieprawomocnie kary znacznie przekracza dotychczasowy okres tymczasowego aresztowania. Należy też podkreślić, że przepis art. 258 § 2 k.p.k. wprowadza szczególny rodzaj domniemania w zakresie istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2020 r., sygn. akt I KZ 6/20). Stąd też zastosowanie tymczasowego aresztowania na tej podstawie prawnej nie wymaga dowodowego wykazywania okoliczności, które przemawiałyby za tym, że oskarżony w warunkach wolnościowych będzie podejmował działania godzące w prawidłowy tok postępowania. To zaś, że obecnie kwestia popełnienia przez A. S. zarzucanego mu czynu została ostatecznie przesądzona, nie dezawuuje obawy, że w dalszym ciągu może on zakłócać prawidłowy bieg postępowania karnego. Wprost przeciwnie, obecna sytuacja prawna A. S. i poczynione dotąd ustalenia faktyczne, przemawiają bezsprzecznie na jego niekorzyść. Przewidując konsekwencje przypisanej mu zbrodni – przede wszystkim w postaci surowej kary pozbawienia wolności – może on zdecydować się na działania zmierzające do odsunięcia w czasie kwestii ostatecznego zakończenia sprawy, jak również momentu wykonania rzeczony kary – a przecież do tej chwili przepis art. 249 § 4 k.p.k. zezwala na stosowanie środków zapobiegawczych, w tym też tymczasowego aresztowania. Forma tych bezprawnych działań zależy już od inwencji samego A. S.

Powyższe, w ocenie Sądu Najwyższego, dostatecznie przekonuje, że w realiach niniejszej sprawy jedynie stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego względem A. S. jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy tok postępowania, co też uprawnia twierdzenie, że spełniony został warunek przewidziany w art. 257 § 1 k.p.k. Argumenty zażalenia w tym zakresie oparte zostały wyłącznie na osobistych ocenach i zapatrywaniach obrońcy co do postawy procesowej A. S., które same w sobie – co oczywiste – nie mogą prowadzić do

przyznania racji żalącemu i tym samym do uwzględnienia złożonego środka odwoławczego.

Skoro zatem w niniejszej sprawie spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. oraz nie ujawniły się okoliczności wymienione w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., to zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r. (I KZP 18/11, OSNKW 2012, z. 1, poz. 1), podstawa prawna z art. 258 § 2 k.p.k. może stanowić w niniejszej sprawie samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania. Ta konstatacja nakazuje uznać stanowisko skarżącego również w tym przedmiocie za bezzasadne.

Reasumując, stwierdzić należy, że podniesione przez obrońcę w środku odwoławczym zarzuty i okoliczności, bądź to nie mają znaczenia dla kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, bądź też są całkowicie chybione. Stanowią one jedynie prostą negację okoliczności, które Sąd Najwyższy wskazał jako uzasadniające zastosowanie tymczasowego aresztowania wobec A. S.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.